

Det blodiga dramats utveckling.

33

tygelse. Nu led heller icke äran och den personliga värdigheten af att icke hafva gemenskap med ett parti, som hånade alla förnuftets och statens lagar, ja, hela sedligheten, och blott upphöjde sin egoism till statens grundlag! Att tillhöra ett parti, som fördömdes af hela den civiliserade mänskligheten, det var ju både synd och skam. Men Johnson hade i hela sitt lif sträfvat efter ära och anseende, följaktligen måste han nu undvika hvarje beröring med slafegarne. Deras despotiska regemente gick ock snart till ända. Den 1857 valde presidenten Buchanan, hvilken fullbordade syndaregistret och lät utföra det anlagda högförräderiet, var den siste president, som tillsattes af slafstaterna, hvilka i 44 år besatt presidentstolen ur sin midt och på den upphöjt män af sitt parti.

Det blodiga dramats utveckling.

Nordstaterna med sin förhärskande germaniska befolkning representerade rättvisa, lag, frihet och människovärde. De började nu likaledes göra propaganda för sina idéer, men icke genom mutor, valförfalskningar och lönmord, såsom slafhandlarne, utan genom sina traktater, frihetstal, prädikningar och skrifter, sådana som »Onkel Toms stuga», hvori de stackars svarta brödernas lidanden skildrades i ett sentimentalt, gråtmildt språk. Talrika filantropiska föreningar bildades, hvilka utsände sina kringvandrande apostlar för att öfver alt prädika de arme svartes frälsning från slafveriets ok.

Religiösa svärmare drogo till och med till sydstaterna för att utbreda frihetsidéerna bland slafvarne och uppvigla dem mot sina herrar. En viss John Brown vågade 1859 det djärfva företaget att med några hundra abolitionister draga till Virginien för att med vapen tillkämpa sig slafvarnes emancipation. Att han måste duka under, kunde man förutse. Slafhandlarne läto honom i galgen plikta för sitt dåd.*)

Följden blef, att södern nu gick ännu mera energiskt till väga, underbläste krigselden och offentligen prädikade skilsmässa från nordstaterna. Huru mycket dessa folks åsigter förirrade sig, må följande tal af en viss Hammond från Sydcarolina bevisa:

*) Dessa strider äro utförligt framställda i Dr Max Langes »Lincoln» (Leipzig, O. Spamer), hvarur jag lånat några notiser.